

Nederlandse handel in varkens

januari 2017

Arjan Wisman en Gerben Jukema

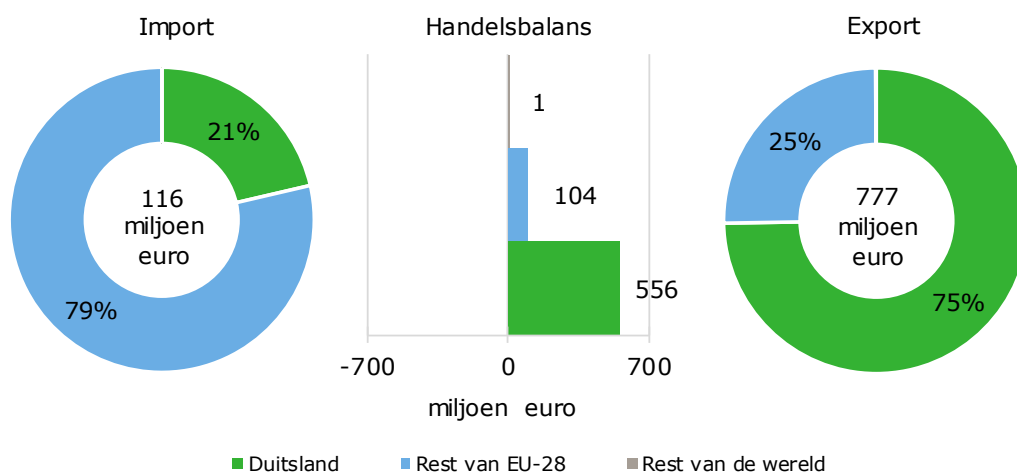

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Hogere export en import van levende varkens 2016

De Nederlandse varkenssector produceert veel meer varkens dan voor de binnenlandse vleesconsumptie nodig is. Ruim twee derde van de bruto binnenlandse varkensproductie in waarde gaat naar het buitenland. Het grootste deel daarvan in de vorm van varkensvlees en vleeswaren. Circa eenderde deel van de productie wordt als levende varkens en biggen uitgevoerd. Duitsland is de grootste afnemer.

Figuur 1 Import en export van varkens in 2016 naar regio

Bron: CBS, raming nov-dec door CBS en Wageningen Economic Research.

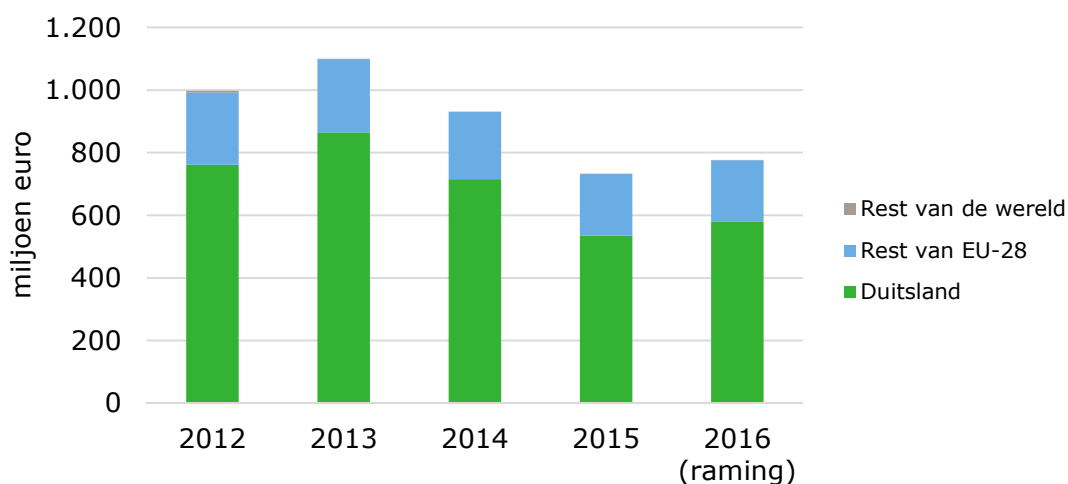
Ook worden vlees en vleeswaren ingevoerd, maar dat geldt veel minder voor levende varkens. Het varkensvlees dat wordt ingevoerd komt ten dele van Nederlandse varkens die in Duitse slachterijen zijn geslacht en verwerkt. Dat zijn (ook) varkens die volgens het Nederlandse kwaliteitsprogramma "Varkens van Morgen" geproduceerd zijn en naar de Nederlandse supermarkten gaan. De importwaarde van levende varkens is in 2016 geraamd op € 116 mln. Veel levende export, inclusief wederexport, gaat naar de slachterijen en vleesverwerkingsbedrijven in Duitsland. In 2015 zijn 6,2 mln. Nederlandse biggen en bijna 3 mln. Nederlandse vleesvarkens geëxporteerd en bijna 80% van de uitgevoerde levende varkens gaat naar onze oosterburen (RVO). Dat aantal en dus de export is vooral afhankelijk van de prijzen die slachthuizen in Nederland of Duitsland voor levende dieren willen betalen. Vaak worden vleesvarkens verwerkt in slachterijen niet ver over de Duitse grens. Veel biggen gaan naar vleesvarkenshouders in Nedersaksen en Noordrijn-Westfalen. Daar zijn in de afgelopen jaren veel zeugenhouders gestopt en mede daardoor is inmiddels de helft van de benodigde biggen afkomstig uit het buitenland. Nederland is op de Duitse markt ook de belangrijkste leverancier van levende varkens. Het CBS heeft voor 2016 een stijging van de exportwaarde, inclusief wederuitvoer, van 6% geraamd. De cijfers van RVO met het

aantal uitgevoerde Nederlandse dieren en de geraamde prijsstijging van biggen en vleesvarkens door Wageningen Economic Research, resulteren in een 20% waardestijging van de export. Nader onderzoek moet uitwijzen wat deze verschillen veroorzaakt.

Export levende varkens hoger

In 2016 is voor € 777 mln. aan levende vleesvarkens en biggen naar Europese landen geëxporteerd. Er is nauwelijks uitvoer van levende varkens uit Nederland naar de rest van de wereld. Dat heeft te maken met hoge transportkosten, welzijnsproblemen, transportregels en voldoende aanbod vanuit andere productie regio's.

In 2016 is de exportwaarde hoger geraamd dan voorgaand jaar, vooral omdat in Nederland meer varkens zijn geproduceerd maar ook vanwege een hogere exportprijs. De meeste varkens worden in Nederland geslacht, maar er zijn ook meer varkens beschikbaar voor export. Bijna alle levende vleesvarkens en ruim 60% van de geëxporteerde biggen gaat naar onze oosterburen (RVO). Ook is Nederland op de Duitse markt de belangrijkste leverancier.

Figuur 2 Nederlandse export van varkens

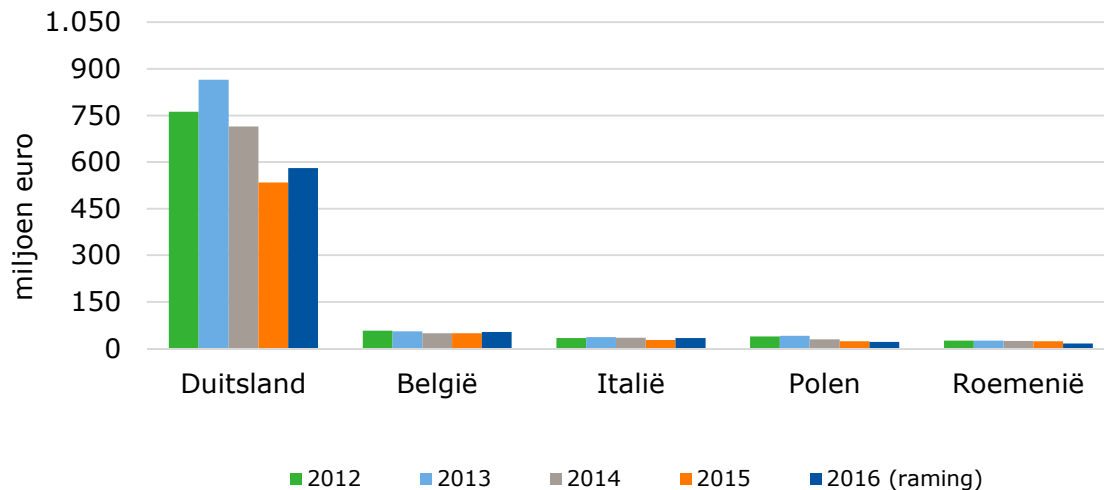
Bron: CBS, raming nov-dec 2016 door CBS en Wageningen Economic Research.

Ook meer import van levende varkens

Nederland importeert in 2016 € 116 mln. aan levende varkens uit andere Europese landen (raming). Dit is 28% meer dan in 2015. Vooral de import uit België steeg, maar ook de import uit Duitsland en Denemarken is toegenomen. België blijft voor Nederland wel het belangrijkste herkomstland voor levende varkens met een marktaandeel van circa 60%. Deze worden ingevoerd om de slachtcapaciteit van Nederlandse slachterijen beter te benutten. Uit België worden vooral vleesvarkens ingevoerd. Biggen en fokvarkens komen vooral uit Duitsland.

Duitsland blijft belangrijkste exportbestemming

Duitsland is veruit de belangrijkste exportbestemming voor levende varkens uit Nederland. Driekwart van alle export gaat naar onze oosterburen. Er is in 2016 voor € 581 mln. aan levende varkens naar Duitsland geëxporteerd. Het overige kwart van de export ging naar andere Europese landen, zoals België, Italië, Polen en Roemenië (figuur 3). De exportwaarde naar Oost-Europese landen neemt steeds verder af.

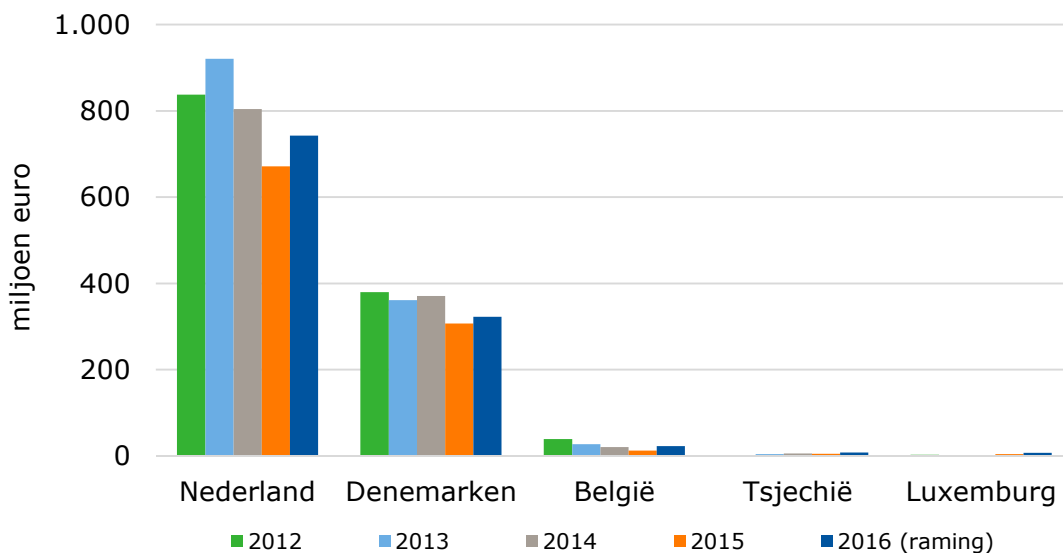

Figuur 3 Belangrijkste exportbestemmingen van varkens uit Nederland

Bron: CBS, raming nov-dec 2016 door CBS en Wageningen Economic Research.

Importaandeel op Duitse markt iets verzwakt

In 2016 importeert Duitsland in totaal € 1,1 mld. aan levende varkens. Daarvan komt, volgens deze raming, 66% (€ 743 mln.) uit Nederland. In 2013 was dat nog 69%. Het importaandeel van Nederland is daarna iets gedaald, waarvan Denemarken heeft geprofiteerd. Volgens raming zal de importwaarde uit Nederland in 2016 sterker stijgen dan uit Denemarken. Denemarken richt zich meer op biggenproductie en exporteert massaal biggen naar Polen en Duitsland. De Denen kunnen wel met Nederland concurreren, maar hebben een goede naam in Polen en exporteren hun biggen tegen betere prijzen naar Polen. Denemarken verschuift zijn biggenexport al een aantal jaren van Duitsland naar Polen. Dat biedt ruimte voor de Nederlandse biggenexporteurs. Duitsland importeert in 2016 wel iets meer varkens uit België en dat aandeel stijgt naar 2%.

Figuur 4 Belangrijkste herkomstlanden van Duitse import van varkens

Bron: Eurostat-COMEXT, raming okt-nov-dec 2016 Wageningen Economic Research.

Dataverantwoording

Deze publicatie is onderdeel van een serie publicaties die is uitgebracht voor de Grüne Woche, waarbij de staatssecretaris van Economische Zaken traditiegetrouw de eerste schatting van de landbouwexport van het voorgaande jaar bekendmaakt. In de serie publicaties is de bron voor de goederenhandel CBS, waarbij 10 maanden realisatie worden opgeteld bij 2 maanden schatting (over november en december zijn nog geen cijfers bekend). De schatting door Wageningen Economic Research, waarbij CBS heeft ondersteund, is gebaseerd op de procentuele ontwikkeling in de eerste tien maanden van 2016 ten opzichte van 2015 en de realisaties in november en december 2015. Andere bronnen die zijn gebruikt bij de presentatie van Nederlandse cijfers over de goederenexport zijn: Eurostat/Comext (voor de berekening van het belang van Nederland in de Duitse import), Destatis (voor cijfers over de Zuid-Duitse handel met Nederland) en VN/Comtrade (voor de vergelijking van de Nederlandse export met de exporten van andere landen). CBS levert daarbij de Nederlandse cijfers aan Eurostat en de Verenigde Naties. De agrarische export betreft de eerste 24 hoofdstukken van de goederenindeling Gecombineerde Nomenclatuur plus enkele aparte goederensoorten. Zie www.agrima-tie.nl voor meer informatie.

Contact

Wageningen University & Research	Gerben Jukema
Postbus 29703	Onderzoeker
2502 LS Den Haag	T +31 (0)70 335 83 59
www.wur.nl/economic-research	E gerben.jukema@wur.nl
